

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

2013

**RAPORT PËR PLANIN E VEPRIMIT KOMUNAL
PËR NEGOCIMIN E MARRËVESHJES SË
STABILIZIM - ASOCIIMIT**
janar- qershor 2013

Prishtinë, gusht 2013

**MINISTRIA E
ADMINISTRIMIT
TË PUSHTETIT
LOKAL**
DEPARTAMENTI PËR
INTEGRIME EVROPIANE
DHE KOORDINIM TË
POLITIKAVE

PËRMBAJTJA

- Hyrje
- Qëllimi i raportit
- Përmbledhje ekzekutive
- Kriteret politike
- Të drejtat e njeriut dhe mbrojtja e minoriteteve
- Aftësia për të përballuar obligimet që dalin nga MSA-ja
- Bujqësia
- Kontrolli financiar
- Punësimi, politika sociale dhe politika e shëndetit publik
- Mjedisi dhe ndryshimet klimatike
- Bashkëpunimi financiar

Hyrje

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal si autoritet mbikëqyrës i komunave, në vazhdimësi është përkushtuar të mbështes dhe të ndihmoj komunat me qëllim të përmbushjes së obligimeve të tyre në raport me proceset integruese evropiane. Gjithashtu, Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal, në fushën e integrimeve evropiane ka rol koordinues dhe bashkërendues në mes të institucioneve lokale dhe atyre qendrore.

Në janar të vitit 2013, Qeveria e Republikës së Kosovës ka publikuar Planin e Veprimit për Negocimin e Marrëveshjes së Stabilizim - Asociimit¹ pas konfirmimit të Këshillit të Bashkimit Evropian (datë 11 dhjetor të vitit 2012) se Kosova do të fillojë negociatat për MSA-në për shkak të përmbushjes së kriteve.

Duke e ditur se Republika e Kosovës ka hyrë në një fazë të re të integrimeve evropiane, mobilizimi i institucioneve qendrore dhe atyre lokale ka qenë i menjëhershëm në koordinimin dhe bashkërendimin e aktiviteteve me qëllim të përmbushjes së obligimeve që dalin nga ky plan.

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal, pas miratimit të PVMNSA-së ka punuar për së afërmi me komunat, Asociacionin e Komunave të Kosovës dhe organizatat e tjera vendore dhe ndërkombëtare, me qëllim që të siguroj komunat se perspektiva e anëtarësimit në Bashkimin Evropian është prioritet dhe rëndësi strategjike për Republikën e Kosovës.

Në këtë kontekst, duhet thënë se rruga më e mirë për të ecur përpara është përkushtimi në kryerjen e obligimeve e që për rezultat ngërthen përmirësimin e cilësisë së standardit jetësor dhe nxitjes së zhvillimit ekonomik për të gjithë qytetarët.

Bazuar në atë që u tha më lartë, ofrimi i të dhënave nga komunat është mjaft i rëndësishëm dhe domethënës mbi zhvillimin e aktiviteteve të tyre, marrë parasysh përgjegjësinë që kanë komunat në raport me qytetarët dhe institucionet publike. Raporti në fjalë pasqyron gjendjen reale të të arriturave të komunave, por njëkohësisht edhe të mbeturave dhe sfidave për të ardhmen. Në kuadër të raportit, fokus u është dhënë fushave kryesore të cilat kanë të bëjnë me kriteret politike, kriteret ekonomike dhe aftësisë për të marrë përsipër detyrimet që rrjedhin nga MSA-ja. Këto fusha janë bazuar në Planin e Veprimit për Negocimin e MSA-së².

Edhe pse Plani i Veprimit për Negocimin e MSA-së përbëhet nga 200 masa, prej të cilave 47 masa janë nën kapitullin e kriteret politike, 19 nën kapitullin e kriteret ekonomike dhe 133 nën aftësitë për të marrë përsipër detyrimet që realizojnë nga MSA, në këtë raport janë shkoqitur vetëm fushat dhe masat që ndërlidhen me komunat.

¹ Planin e Veprimit për Negocimin e Marrëveshjes së Stabilizim - Asociimit

² Planin e Veprimit për Negocimin e MSA-së

Qëllimi i raportit

Raporti ka për qëllim prezantimin dhe ofrimin e të dhënave të komunave për qytetarët, institucionet vendore dhe ndërkombëtare, organizatat joqeveritare, si dhe çdo grupi tjetër të interesit, për nivelin e të arriturave dhe sfidave, bazuar në kriteret e përcaktuara nga Bashkimi Evropian.

Hartimi i dokumentit është bërë për secilën fushë veç e veç, duke përfshirë të dhënat e komunave në tre fusha kryesore, si: kriteret politike, kriteret ekonomike dhe aftësitë për të marrë përsipër detyrimet që rrjedhin nga MSA-ja.

Në kuadër të raportit, janë përfshirë të dhënat për 35 komuna të Republikës së Kosovës, ndërkohë që për Komunën e Leposaviqit, Zveçanit dhe Zubin Potokut nuk kemi të dhëna.

Vlerësojmë se informacionet e ofruara në këtë raport, veçanërisht gjetjet e paraqitura si ngecje apo sfida, do të shërbejnë në të mirë të komunave me qëllim të ngritjes së përgjegjësisë institucionale dhe ndërmarrjes së hapave konkret drejt përmirësimit dhe plotësimit të kriterëve (në fushën e integritimeve evropiane) të përcaktuara nga BE.

Përmbledhje ekzekutive

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal, si organ mbikëqyrës i komunave ka treguar konstruktivitet të vazhdueshëm me komunat me qëllim të ofrimit të kontributit në zhvillimin dhe avancimin e proceseve integruese evropiane.

MAPL ka dërguar në adresë të komunave pyetësonin për plotësim i cili është nxjerrë nga Plani i Veprimit për Negocimin e Marrëveshjes së Stabilizim – Asociimit³. Në këtë drejtim, një pjesë e konsiderueshme e komunave të Republikës së Kosovës kanë raportuar për periudhën janar-qershor të vitit 2013. Është vërejtur se mënyra e raportimit të komunave në dhënien e përgjigjeve është mikse, ku një pjesë e përgjigjeve janë konkrete, pjesa tjetër e përgjigjeve i takon mënyrës së përgjithësuar, ndërkaq në pjesën tjetër nuk ka fare përgjigje.

Raporti nënvizon kontinuitetin e punës së komunave, sukseseve, të arriturave dhe paraqitjes së sfidave në përmbushjen e obligimeve. Në kuadër të raportit, fokus i veçantë i është dhënë forcimit të kapaciteteve të administratës në nivelin lokal (përfshirë edhe komunat e sapoformuara) përmes ofrimit të udhëzimeve administrative dhe rregulloreve nga niveli qendror në ngritjen e kapaciteteve, zbatimit të kurrikulës në gjuhën romë, sigurimin e qasjes në arsim dhe luftimin e braktisjes së shkollimit, decentralizimin e fondit për ri-integrim, hartimi i politikave, planeve dhe programeve zhvillimore për sektorin e bujqësisë dhe zhvillimit rural, përmirësimi i infrastrukturës në zonat rurale, shfrytëzimi dhe menaxhimi i qëndrueshëm i pyjeve, zhvillimi i auditimit të brendshëm dhe menaxhimit financiar dhe kontrollit (MFK) në sektorin publik në harmoni me standardet dhe praktikatat ndërkombëtare, ofrimi i shërbimeve shëndetësore të gjitha komuniteteve minoritare, me prioritet komuniteteve romë, ashkali dhe egjiptas, zbatimi i politikave mjedisore me qëllim të përmirësimit të gjendjes së mjedisit, programet e bashkëpunimit ndërkufitar.

³ Plani i Veprimit për Negocimin e Marrëveshjes së Stabilizim – Asociimit

1. KRITERET POLITIKE

Forcimit të kapaciteteve të administratës në nivelin lokal, duke përfshirë komunat e sapo formuara, si dhe duke ofruar udhëzime nga niveli qendror tek ai lokal,

1.1. Udhëzimet për ngritjen e kapaciteteve administrative në komunën

Institucionet qendrore kanë ofruar udhëzime administrative dhe rregullore në drejtim të komunave me qëllim të ngritjes së kapaciteteve lokale. Nga të dhënat e siguruar del të jetë se prej 35 komunave, vetëm 18 komuna kanë pranuar udhëzime administrative dhe rregullore, 6 komuna nuk kanë pranuar udhëzime administrative dhe rregullore, 6 komuna kanë dhënë përgjigje të përgjithësuar, kurse 5 komuna nuk janë përgjigjur fare. Numri i përgjithshëm i udhëzimeve administrative të pranuar nga komunat është 85, ndërkaq i rregulloreve 28.

Kur jemi tek niveli dhe numri i trajnimeve të ofruara nga komunat dhe ministritë për zyrtarët komunal, në bazë të të dhënave konstatohet se numri i përgjithshëm i trajnimeve është 291. Po ashtu, pjesëmarrja e zyrtarëve komunal në këto trajnime ka qenë e evidente, ku në total 411 zyrtar komunal kanë qenë pjesëmarrës të këtyre trajnimeve.

Disa nga udhëzimet e ofruara nga Ministritë për nivelin lokal:

1. *U.A. 01/2011 për menaxhimin dhe përdorimin e Internetit në Institucionet e Republikës së Kosovës;*
2. *U.A. 03/2011, për Ueb faqet e Institucioneve Publike;*
3. *U.A. 02/2010 për menaxhimin e Sigurisë Informativë;*
4. *U.A. 03/2010 për përdorimin e Softuerit dhe Harduer-it;*
5. *U.A. 04/2010 për shfrytëzimin e postës elektronike zyrtare;*
6. *U.A. 2011/03 për organizimin dhe funksionimin e qendrave të shërbimeve të qytetarëve në Komuna;*
7. *U.A. 2011/02 për përcaktimin e procedurave për zbatimin e ligjit për përdorimin e gjuhëve;*
8. *U.A. 2008/09 për transparencë në Komuna;*
9. *U.A. 2008/08 për marrëveshjet e bashkëpunimit të Komunave me fshatrat vendbanimet dhe lagjet urbane;*
10. *U.A. 2007/08 për themelimin e njësisve për të drejtat e njeriut në Komuna;*

11. U.A. 2005/08 për përcaktimin e kompetencave dhe përkrahimin e detyrave të zyrtarit për barazi gjinore në Komuna;
12. Nr. 05/2012 - për klasifikimin e vendeve të punës për shërbyesit civil;
13. U/A Nr. 01/2013 - për dokumentet e gjendjes civile;
14. U/A Nr. 03/2013 - për vullën verifikuese;
15. U.A. Nr. 2011/03 për organizimin dhe funksionimin e qendrave për qytetarët në komuna;
16. U.A. Nr. 03/2011 për funksionimin e QSHQ;

1.2 Ngritja e performancës në punë dhe në ofrimin e shërbimeve

Sa i përket performancës në punë të punonjësve civil dhe në ofrimin e shërbimeve për qytetarët, pothuajse të gjitha komunat kanë dhënë vlerësimin e përafërt se në këtë drejtim është arritur një nivel i kënaqshëm, si dhe posedimi i avancuar i teknologjisë informative ka mundësuar një qasje më të shpejtë në ofrimin e shërbimeve për qytetarët.

1.3 Thjeshtëzimi i procedurave administrative dhe shkurtimi i kohëzgjatjes së procedurave

Gjithashtu, komunat janë mbështetur nga institucionet qendrore në pajisjen e programeve të reja (data bazave), e që për rezultat komunat kanë arritur të thjeshtëzojnë dhe shkurtojnë kohëzgjatjen e procedurave administrative. Duhet përmendur se tani qytetarët pajisen me ekstraktet e gjendjes civile me një procedurë të përsheptuar përmes programit të cilin e ka lançuar niveli qendror.

1.4 Rritja e besueshmërisë në dokumentet e lëshuara nga komuna

Në çështjen e ngritjes dhe rritjes së besueshmërisë së dokumenteve të lëshuara nga komunat, komunat kanë dhënë vlerësimin e tyre se ekziston një siguri e lartë në ruajtjen dhe lëshimin e dokumenteve.

1.5 Vazhdimi i procesit të decentralizimit për komunën e Mitrovicës së Veriut

Zyra në Mitrovicën e Veriut është formuar me vendim të Qeverisë Nr. 01/75, 23.05.2012. Sipas këtij Vendimi ZAMV organizon të gjitha shërbimet për qytetarët e Mitrovicës së Veriut ashtu si parashihet me LIGJIN PER VETQEERSJE LOKALE. ZAMV, do të ekzistojë deri sa të formohet komuna Mitrovica e Veriut, apo derisa Qeveria të vendos ndryshe. Pas zgjedhjeve komunale dhe konstituimi i komunës së Mitrovicës së Veriut do të formohet Kuvendi dhe organet tjera komunale, komitete etj.

2. TË DREJTAT E NJERIUT DHE MBROJTJA E MINORITETEVE

Të vazhdohet implementimi i kurrikulës në gjuhën rome, të sigurohet qasja në arsim si dhe të luftohet braktisja e shkollimit

2.1. Kurrikula në gjuhën rome

Në fushën e të drejtave të njeriut dhe mbrojtjes së minoriteteve, komunat kanë bërë përpjekje të vazhdueshme që të zbatojnë kurrikulën në gjuhën rome, sigurimin e qasjes në arsim dhe luftimin e braktisjes së shkollimit. Vlen të theksohet se në një pjesë të komunave ku ka minoritete të komunitetit RAE, vërehet se ky komunitet më shumë është i fokusuar të mësoj në gjuhën shqipe se sa në atë rome.

2.2. Niveli i braktisjes së shkollimit

Ndërkaq, lidhur me sigurimin e qasjes në arsim dhe luftimin e braktisjes së shkollimit, komunat dhe shkollat kanë ndërmarrë veprimet e duhura duke formuar ekipet për parandalim dhe reagim të braktisjes dhe mos - regjistrimit sipas U.A. 7/2011 të MASHT-it. Përmes këtyre ekipeve janë ofruar informata të nevojshme mbi arsimin dhe luftimin e braktisjes së shkollimit tek nxënësit, janë organizuar dhe siguruar transporte falas për nxënësit.

3. AFTËSIA PËR TË PËRBALLUAR OBLIGIMET QË DALIN NGA MSA-ja

Të vazhdohet me decentralizimin e fondit për ri-integrim, të thjeshtësohet procedura e aplikimit për këtë fond dhe të përmirësohet bashkëpunimi midis nivelit qendror dhe lokal

3.1. Decentralizimi i fondit për ri-integrim

Lidhur me decentralizimin e fondit për ri-integrim, thjeshtësimin e procedurave për aplikim në këtë fond dhe përmirësimin e bashkëpunimit në mes të nivelit qendror dhe lokal, komunat janë përgjigjur se ende nuk menaxhojnë me këtë fond, ndërkaq për sa i përket nivelit të zbatimit të procedurave për aplikim në këtë fond, në disa komuna ka pasur vështirësi dhe probleme gjatë zbatimit të tyre, kurse në pjesën tjetër të komunave këto procedura janë zbatuar në tërësi dhe pa probleme.

Së këndejmi, bashkëpunimi në mes të nivelit qendror dhe lokal është treguar i kënaqshëm ku dhe janë mbajtur takime të rregullta me qëllim të shkëmbimit të informacioneve dhe lehtësimit në kryerjen e obligimeve të përbashkëta. Nuk kanë munguar edhe takimet e rregullta në mes të komunave, shoqërisë civile dhe organizatave ndërkombëtare.

Në përmirësimin e infrastrukturës lokale dhe të transportit në zonat rurale, komunat kanë realizuar projekte të ndryshme si në: rrugë, rrjet elektrik, sistemin e ujitjes, kanalizimet,

transport etj. Në këtë drejtim, Grupet Lokale të Veprimit me ndikim në zonat rurale kanë luajtur rol të rëndësishëm në realizimin e këtyre projekteve.

4. BUJQËSIA

Hartimi i politikave, planeve dhe programeve zhvillimore për sektorin e bujqësisë dhe zhvillimit rural

4.1.1. Hartimi i programeve zhvillimore nga komuna në sektorin e bujqësisë

Në sektorin e bujqësisë një pjesë e komunave kanë hartuar programe dhe strategji për zhvillimin e bujqësisë konform master planit mbi zhvillimin e bujqësisë në Kosovë 2010-2013 dhe strategjinë komunale për zhvillim. Këto programe janë të zbatueshme për këto komuna, mirëpo, pjesa tjetër e komunave nuk e posedojnë një plan të tillë.

Në këtë kontekst, komunat në bazë të planifikimeve dhe mundësive buxhetore, kanë ndarë mjete financiare për mbështetjen dhe modernizimin e sektorit privat të bujqësisë. Një mbështetje të veçantë për sektorin e bujqësisë kanë dhënë organizatat ndërkombëtare dhe ato jo - qeveritare. Kjo mbështetje e komunave dhe organizatave ndërkombëtare në këtë sektor ka mundësuar përmirësimin e efikasitetit në prodhim dhe hapjen e vendeve të reja të punës.

4.1.2. Ndërmarrja e veprimeve nga komuna në mbrojtjen e pyjeve

Tek shfrytëzimi dhe menaxhimi i qëndrueshëm i pyjeve, disa nga komunat kanë zhvilluar aktivitetet e tyre në pyllëzimin e sipërfaqeve, ndërkaq pjesa tjetër e komunave nuk kanë ndërmarrë aktivitete. Krahas kësaj, janë bërë edhe kontrollat profesionale nga inspektorët me qëllim të mbrojtjes së pyjeve, ku dhe janë shqiptuar dënime për kundërvajtje dhe vepra penale për dëmtuesit dhe shfrytëzuesit ilegal të pyjeve. Niveli i dëmeve të shkaktuara nga prerjet ilegale dhe nga zjarret lëviz nga komuna në komunë.

5. KONTROLI FINANCIAR

Zhvillimi i Auditimit të brendshëm dhe Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit (MFK) në sektorin publik në harmoni me standardet dhe praktikat ndërkombëtare

5.1. Korniza ligjore dhe standardet ndërkombëtare në fushën e auditimit të brendshëm

Në fushën e auditimit të brendshëm, njëسيا komunale për auditim të brendshëm është e themeluar dhe funksionale në 28 komuna, në 5 komuna NJKAB nuk është e themeluar, kurse 2 komunë nuk ka ofruar përgjigje. Ndërkaq, sa i përket komitetit të auditimit, 24 komuna e kanë të themeluar këtë komitet, 6 komuna ende nuk e kanë themeluar, ndërsa 5 komuna nuk kanë ofruar përgjigje.

6. PUNËSIMI, POLITIKA SOCIALE DHE POLITIKA E SHËNDETIT PUBLIK

Adoptimi i politikave të përfshirjes sociale dhe anti-diskriminuese si dhe masave për përmirësimin e situatës së grupeve të cenuara

6.1.1. Masat e ndërmarra nga komuna për përmirësimin e situatës socio-ekonomike të grupeve të cenuara (komunitet pakicë, personat me aftësi të kufizuar, viktimat e dhunës në familje, etj)

Punësimi, politikat sociale dhe politikat e shëndetit publik janë disa nga fushat për të cilat komunat kanë ndërmarrë masa duke nxjerrë strategji komunale, përfshirë edhe OJQ-të në ofrimin e shërbimeve të mirëqenies sociale, është bërë *fushatë informative për komunitetet pakicë rreth shëndetit familjar, parandalimin e infektimit, vaksinimit, etj*. Vaksinimi bëhet sipas planit vjetor dhe orarit të vaksinimit. Njëkohësisht, komunat kanë miratuar edhe Planin e Veprimit në të cilin përfshihen komunitetet pakicë (në këtë rast komunitetit RAE) të cilët kanë qasje të barabartë në shërbimet shëndetësore sikurse të gjitha komunitet e tjera.

7. MJEDISI DHE NDRYSHIMET KLIMATIKE

Ngritja e kapaciteteve njerëzore dhe institucionale në sektorin e mjedisit në nivelin qendror dhe lokal

7.1.1. Ngritja e kapacitetet në komuna në sektorin e mjedisit

Çështjet mjedisore dhe ndryshimet klimatike si fusha prioritare dhe jetike për vendin, karakterizohen me disa nën fusha të tjera në të cilat përfshihet ngritja e kapaciteteve njerëzore dhe institucionale në sektorin e mjedisit, trajnimet për zbatimin e legjislacionit mjedisor, trajnimet për inspektorët komunal të ambientit, trajnimet për zyrtarët komunal në trajtimin e vendbanimeve jo – formale, për procesin e hartimit të Planeve Rregulluese Urbane, zbatimin e planit lokal të veprimit në mjedis, planet komunale për menaxhimin e mbeturinave etj.

7.1.2. Bashkëpunimi ndërmjet ministrive dhe komunës në sektorin e mjedisit

Niveli lokal dhe qendror kanë bashkëpunuar ndërmjet vete në sektorin e mjedisit duke zhvilluar projekte të ndryshme mbi mbrojtjen e ambientit dhe duke mbajtur aktivitete me qëllim të pastrimit të ambientit. Po ashtu, zbatimi i planit lokal të veprimit në mjedis dhe planit komunal për menaxhimin e mbeturinave, ndikojnë dukshëm në komuna dhe japin efektin pozitiv të menaxhimit të qëndrueshëm të ambientit dhe krijimit të hapësirave të reja gjelbëruese. Si shkaktar kryesor për ndotjen e ambientit në komuna konsiderohen gurëthyesit të cilët nuk respektojnë ligjet dhe aktet nënligjore.

8. BASHKËPUNIMI FINANCIAR

Programet e bashkëpunimit ndërkufitar

8.1.1. Niveli i bashkëpunimit ndërkufitar?

Sa i përket programeve të bashkëpunimit ndërkufitar, vetëm komunat të cilat përkufizohen me zonat kufitare kanë ofruar të dhënat. Nga komunat që mund të përmendim dhe të cilat kanë realizuar projektet janë: Komuna e Deçanit me 27 projekte, Komuna e Gjakovës 9 projekte dhe Komuna e Junikut 4 projekte.

KONKLuzionET

1. Të fuqizohet pozita e zyrtarëve për Integritime Evropiane në komunat e Republikës së Kosovës;
2. Komunat e Kosovës duhet të përpiqen që në të ardhëm të japin përgjigje më të konkretizuara;
3. Të vazhdohet me ngritjen e kapaciteteve në komuna;

Raporti është hartuar nga:

Venera Kosumi - Udhëheqëse e Divizionit për Integritime Evropiane

Yll Valla - Zyrtar për Standarde të BE-së

Vjosa Shehu - Zyrtare për Integritime Evropiane

Për saktësinë e të dhënave të paraqitura në pjesë të raportit, përgjegjës janë zyrtarët komunal të integritimeve evropiane.

E drejta autoriale e këtij raporti i takon Ministrisë së Administrimit të Pushtetit Lokal.